

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.
KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

::: Kéziratok és szakkérdések :::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
::: II. emelet 213.) fogad el. :::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

::: Verantwortlicher Redakteur: :::
Dr. EMIL UNGER.

::: Administration: Ungarischer :::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
::: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :::

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Meghívó. A Fertőn történt katasztrófák hatása a tó halállományára és halászatára. *Dr. Mika Ferenc—Dr. Varga Lajos.*
—A magyar mára (*Barbus Petényii Heckel*) újabb csonkamagyarországi előfordulásáról. *Dr. Unger Emil.* — Levél a Balatonról. *Dr. Lukács Károly.* — A fenékhorgászashoz. *Bernáth István.* — Társulatok—Egyesületek. — Ujdonságok—Vegyesek. — Árjegyzékek—Hirdetések.
INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Einladung (Generalversammlung des Landesfischereivereins). Der Katastrophale Wassermangel am Fertő-See (Neusiedlersee) und dessen Wirkung auf den Fischbestand und auf die Fischerei. — Ein neuer Fundort des *Barbus Petényii Heckel* in Ungarn. — Ein Brief von Balatonsee (Winterfischerei). — Über die Grundangelfischerei. — Gesellschaften und Vereine. Vermischte Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

Meghívó

az Országos Halászati Egyesület f. évi március hó
21-én (csütörtökön) délután 6 órakor a földművel-
és erdőgazdálkodásügyi minisztérium palotájában (V. ker. Kossuth Lajos-
tér 11. sz. I. emelet 101. sz. alatt) tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki bejelentések.
2. Igazgató évi jelentése.
3. Új tagok felvételének megerősítése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése; 1934. évi zárszám-
adások felülvizsgálata. (Alapszabályok 11. §.)
5. 1935. évi költségeloirányzat megállapítása. (Alapsza-
bályok 19. §.)
6. A választmánynak választás útján 3 taggal való ki-
egészítése.
7. Indítványok. (Nyolc nappal a közgyűlést megelőzően
írásban nyújtandók be.) *Közgyűlés után ugyanott
két szakelőadás. (L. a 23. oldalon!)*

Vendégeket szívesen látunk.

Budapest, 1935. évi március hó 11-én.

Dr. Tomcsányi V. Pál
elnök.

Ez a meghívó pótolja a névre szóló külön meghívót, mivel a lapot az egyesület
minden tagjának megküldjük.

A Fertőn történt katasztrófák hatása a tó halállományára és halászatára.

Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos (Sopron).

1. Bevezetés.

Az utóbbi években olyan katasztrófák játszódtak
le a Fertő taván, amilyenekre az irodalomban alig talá-
lunk példát, mert a régebbi emberek csupán a teljes
kiszáradás, vagy feltűnő magas vízállás jelenségeit jegyez-
ték fel. A legutolsó 4 esztendő azonban tömeges katasz-
trófákat hozott a Fertőre, úgyhogy nagy változások szín-
pada lett ez az érdekes és különösen szeszélyes tó.

Az 1923—28 közötti években meglehetősen magas
volt a Fertő vízállása. Halállományára az előző évekhez
viszonyítva megnövekedett s halászata fellendült. Nagy-
jában ezekben az időkben végezték *Mika* és *Breuer* azo-
kat a vizsgálataikat, melyeknek eredményét — kutató-
saikat 1928. március 1-ével lezárva — az Archivum
Balatonicumban közzétették (7).

1928-ban már jelentékenyen visszahúzódott a tó
vize. A meleg és száraz nyár a víz párolgását annyira
fokozta, hogy a víztömegnek mintegy 40%-a párolgott
el, s mire a tó 1928. december közepén befagyott, át-
lagos mélysége 35—40 cm-re csökkent. 1928/29 telének
szokatlanul kemény hidege arra vezetett, hogy a Fertő
fenékgig teljesen befagyott. Mikor *Varga* 1929. januáriu-
sában Fertőrákos előtt a jeget átvágta, a 40 cm-es jég
alatt csak mintegy 4 cm vastag vízréteget talált, mely-
nek hőmérséklete a kifagyott sótartalom miatt —0,8 C°

volt s az iszap is teljes egészében átfagyott. A víz sötét barnássárga volt s csaknem kibírhatatlanul kellemetlen kénhidrogén szag töltötte meg. Néhány *Euglena*-egyeden kívül a vízben semmiféle plankton-élőlény nem volt. Pedig rendes körülmények között a Fertő vízében télen is nagyon sok úgy a mikroszkópikus növényi, mint a mikroszkópikus állati élőlény. A Fertőt csaknem 100 napon keresztül borította el a vastag jégpáncél, mely az osztrák tóréstén Ruszt előtt a 60 cm-es vastagságot is elérte. Egy részét hó borította, más részén azonban a jég hóval fagyott össze s teljesen átlátszatlan volt, illetőleg még áttetszőségét is elveszítette.

A magyar Fertő halállományának egy része a valamivel mélyebb ruszti területekre menekült a sekélyebb tóréstől. Ámde ez csak egy igen csekély résznek sikerült, mert mire 1929. március végefelé a tó jégpáncélja elolvadt, a sekélyebb részek vizét megbecsülhetetlen tömegű halhulla borította el.

Ez a katasztrófa a tó halállományát annyira megzavarta, hogy becslésünk szerint az egész tó halállományának mintegy 40%-a pusztult el. Természetes, hogy ez a pusztulás főleg a sekély magyar tórést érte, mely az egész területén fenéig fagyott. Az egész Fertő vízzel borított területe átlag 300 km², s ebből becslésünk szerint mintegy 200 km²-re tehető az a terület, melyen a víz fenéig befagyott, illetőleg az iszap is kökeménnyé vált a fagyás következtében. A Fertő halászatára és halállományára ez a katasztrófa volt természetesen a legnagyobb befolyással.

A hosszantartó kemény tél után a Fertő jelentékenyen megtelt, de a nyár folyamán párolgás következtében vizének felét veszítette el újra. 1930-ban nagyon lepadt és rendkívül nagy terület került szárazra. 1931-ben egy manapság elég szokatlan jelenség tetemesen gyarapította a tó vizét. A késő tavasszal bekövetkezett igen magas dunai vízállás következtében ugyanis a a hansági-főcsatornán keresztül rengeteg víz ömlött be a Fertőbe. Ámde ez a vízgyarapodás sem sokat segített. A tó vízmennyiségének jó része újra elpárolgott, vagy a talajban veszett el, úgyhogy 1932-ben már megint igen sekély vizet találtunk benne. 1932. nyarán az Esterházy hercegi uradalom a hansági-főcsatornának a Fertőbe nyúló végét eltömte, miáltal északi szelek alkalmával sem folyhatott le víz. Ez sem segített sokat s ma már újra nagyon kevés víz van a Fertőben.

Súlyos károkat okozott a halállományban a szél is. A Fertőnek nagy sekélyége és kevés vízmennyisége folytán ugyanis a csekélyebb erejű szelek abba az irányba nyomják el a vizet, amerre fújnak. Hosszantartó északi és északnyugati szelek alkalmával az osztrák részről a déli magyar tómedencébe ömlik át a víz — nagy öröme a halászoknak, mert ilyenkor igen sok hal sodródik ide. Nezsidernél és Feketevároznál a szél tartama alatt eltűnik a víz s csak a szürke iszap marad vissza. Ha a szél déli irányból fúj, akkor a jelenség is megfordul; a magyar medencerészből északra ömlik át a tó vize, s ha sekély vízállás idején a szél hosszantartó, akkor megtörténik, hogy a mintegy 50 km²-nyi magyar tórést teljesen szárazra kerül, s Fertőrákos előtt sincsen víz, sőt az északabbra levő, már nagyobb tómedence közepén fekvő Fertőmeggyesnél is alig csillog egy kis víztükör.

Ilyen jelenséget gyakran meg lehetett figyelni, de a legerősebben 1929. őszén jelentkezett, amikor október 6-tól 11-ig fúj a heves, sirokkóyszerű déli szél. A mélyebb területek is szárazra kerültek, az egész magyar vidéken. A víz élőlényei elveszítve életető elemüket, gemmissültek. 2—3 kg-os csukák sereggestül fűrták fejü-

ket a még nedves iszapba, mely lassanként száradásnak indult. Testük többi része kiállott. A halászok kézzel fogdosták őket. A legnagyobb pusztítást azonban a vízimadarak végezték közöttük. Mintha valamilyen módon megtudták volna, a sirályok, csérek ezrei jöttek ide a Fertő minden vidékéről s a szárazra jutott területeken ezrével lakmározta a fulladozó halakból. (Folyt. köv.)

Tenyésztésre alkalmas rákivadékot

9 cm (szemtől a farokig) aluli nagyságban, 100 darabonként 3 pengőért

ajánl

Szoják Ernő, halászmester Tiszau g.

A magyar márna (*Barbus Petényii* Heckel) újabb csonkamagyarországi előfordulásáról.

A *Barbus Petényii* Heckel integer Magyarország területéről nagyon sok helyről ismeretes, tisztavízű patakokban, folyókban közönségesnek mondható hal, mely Heckel óta önálló fajként szerepelt a legújabb időkig, bár már a régebbi ichthyologusok között is többen akadtak, akik ezt kétségbe vonták és a déleuropai márna (*Barbus meridionalis* Risso) faj változatának tekintették.¹

Legutóbb Karaman szerb ichthyologus² is ezekhez csatlakozott, s bár az orosz Berg-gel együtt *alfajnak* tartja ezt a halat, a régebbi leírásokban szereplő különbségek nagy részét tagadja s szerinte a Petényii alfaj a *B. meridionalis* Risstól csak a következőkben különbözik: „A fej- és testmagasság valamivel kisebb, szintúgy a fej- és testszélesség is; a bajuszszálak átlagban kb. 1/4-del rövidebbek, a pikkelyek száma (az oldalvonal mentén az átfűrt pikkelyek értendő) 2—5 pikkellyel több, a pikkelyek valamivel kisebbek.“

O. Koller³ szerint is a hal neve *Barbus meridionalis* Petényi Heckel, „s a déleuropai márna kelet-europai formájának tekintendő, mely azonban délen is megvan és valamennyi bognártüske nélküli márna közül a legmesszebb hatol észak felé.“

Hazánk ichthyologusai közül Hankó Béla dr nem mindenben teszi magáévá ezt a felfogást, és „Magyarország halainak eredete és elterjedése c. kitűnő munkájában (1931), mely külföldön is megjelent⁴ a Petényi márnát vagy magyarmárnát ugyanezen a néven nevezi, de a *Barbus meridionalis* Risso fajból való kialakulását tagadásba veszi, és ahhoz való nagy hasonlóságát párhuzamos, de önálló fejlődéssel igyekszik megmagyarázni. Hankó szerint a *Barbus meridionalis* Petényi Heckel elnevezés tévedésbe ejthet e hal származása felől. Szerinte a magyar- vagy Petényi-márna nem származhatott a déli márnából azért, mert előbbinek földrajzi elterjedését a pannóniai-pontusi medence határai mutatják. Ez a pliocénkori tómedence pedig *nem függött össze pliocénkori mediterrán medencével*. Ez az oka annak Hankó szerint, hogy a Petényi márna nem terjed túl nyugat felé a Bécs—Grác—Krajna vonalon és Dalmáciában is hiányzik, s egyúttal bizonyítéka annak is, hogy párhuzamos, de önálló fejlődés eredménye. Ha a Petényi márna a dél mediterrán eredetű márnából származott volna, akkor — geológiai okokból — nyugat felé sokkal messzebb kellett volna elterjednie, mint amennyire valóban tapasztalható.

¹ Steindachner: Ichthyol. Beitr. XII. p. 11. *Jeitteles*: Fauna d. March, 1862. *Vutskits György dr* (Pótf. a Term. tud. Közl.-höz. 1901.) ezt a magyar szakirodalomban is említi.

² Karaman: Pisces. Split 1924.

³ Eine kritische Übersicht über die bisher beschriebenen mittel- u. südeuropäischen Arten d. Cyprinidengattung *Barbus* Cuv. Sitzungsber. d. Akad. d. Wissenschaften. Wien. Bd. 135. — 1926. Abt. I. p 167—202.

⁴ Archiv f. Hydrobiologie u. Planktonkunde, 1932.

A Hankó-féle elméletet frappánsan támasztja alá az a tény, hogy nyugat felé a Petényi-márna a *Pontus-pannóniai medence nyugati határát nem lépte át*. Az Alpok északi oldalán a *Barbus meridionalis* Risso nem található, tehát ezzel össze sem téveszthető. Viszont meg kell lepődnünk azon, hogy e két faj vagy alfaj között a ma is elismert különbségek már annyira jelentéktelenek, hogy az alfaj fenntartását is csak akkor biztosíthatják, ha sikerül a *Karaman* által említett különbségeket számszerű adatokkal kifejezni s így átmeneti alakok nem létezését megerősíteni és esetleg újabb különbségeket a két alfaj között kimutatni.

Vasvári Miklós dr., a Madártani Intézet adjunktusa, mult évi szeptember hó 30-án a Pilismarót melletti Malompatakból 6 drb Petényi-márnát gyűjtött, amelyeket tüzetesebb vizsgálat céljából volt szíves rendelkezésemre bocsátani. Úgy az előfordulás, mint a halpéldányok vizsgálata új adatokat hozott hazánk ichthyologiai szempontból egyik legérdekesebb halára vonatkozólag.

Érdekes először is, hogy ez a hal Nagymagyarországnak igen sok helyén közönséges ugyan, de ismert termőhelyeinek legtöbbje éppen a Magyar Szent Koronától elszakított részekre esik. (Erdély, Felvidék, Horvát-Szlavonországek.) Csonkamagyarország területéről csak néhány termőhelyet jegyzi fel a szakirodalom, ezek is majd mind a jelenlegi határok közelében vannak, vagy át is szelik azokat. (Tisza Szegednél, ahová csaknem bizonyosan a Marosból jött le áradások alkalmával, Szinva patak, Sebes- és Fekete-Körös, Mura folyó.) Egy kivétel van: a *Zala folyó*, amely adat a Murával együtt *Vutskits György dr*-tól való, tehát teljesen megbízható. Ehhez és a Szinvához járul most a pilismaróti Malompatak, *Vasvári Miklós dr* adata, — akinek fáradságot nem ismerő gyűjtéséért e helyen is hálás köszönetet mondunk, — mint olyan termőhelyek, amelyek Csonkamagyarország belsejéből és olyan vizekből valók, amelyek csonka hazánk területén erednek és itt van a torkolatuk is.

A pilismaróti Malompatak példányai másodszer azért érdekesek, mert vizsgálatuk alkalmával kiderült, hogy a *Koller* által az európai márnák revíziójára vonatkozó munkájában közölt meghatározó táblákban jelzett különbségek egyike, amely számszerűen kifejezett, nem bizonyult fenntarthatónak.

E táblázat idevonatkozó része a következőképpen hangzik magyar fordításban:

„II. A hátúszó utolsó (negyedik) osztatlan sugara hátsó szélén nincs észrevehető fűrészeltség:

Barbus meridionalis Risso.

a) A pikkelyek száma az oldalvonal mentén 48—53.

«) A százugokban levő bajuszszálak legfeljebb a szemek hátsó széléig érnek:

Barbus meridionalis meridionalis Risso.

Spanyolország, Appennini-félsziget, Dalmácia.

β) A százugokban levő bajuszszálak az elsőkopolytűfedőig (praeoperculum), mindenkor a szemek hátsó szélé mögé érnek:

Barbus meridionalis graellsii Steind.

Pireneusi félsziget.

b) A pikkelyek száma az oldalvonal mentén 55—60:

Barbus meridionalis Petényi Heckel.

Keleti Középeurópa, Keleti Balkán.“

A pilismaróti Malompatakból való hat példány közül csak egy olyan akadt, melynek oldalvonalán 55 pikkely volt megszámlálható, a többi ötnek 51, 52, vagy legfeljebb 53 pikkelye van, tehát ezen meghatározó tábla szerint a többséget *Barbus meridionalis meridionalis* Risso alfajnak kellene minősíteni!

Természetesen ezt megfelelő nagyszámú összehasonlító anyag feldolgozása nélkül, csak pikkelyképlet alapján nem lehet tenni, de a pikkelyszámok egyezése a *Barbus meridionalis*-éval mindenesetre arra mutat, hogy a Petényi-márnát érdemes lesz tovább gyűjteni és további összehasonlító vizsgálatok tárgyává tenni a déleurópai márnával, mert a két alfaj, vagy fajközötti különbségek — úgy látszik — még mindig revízióra szorulnak, s nem tekinthetők véglegesen megállapítottaknak.

Könnyen lehet, hogy nagyobb számú példány vizsgálata mind a két alfajból teljesen tisztázhatná azon különbségek pontos mibenlétét, melyeknek a *Hankó* által hangsúlyozott hasonló párhuzamos fejlődés mellett is minden valószínűség szerint meg kell lenniök a Pontus pannóniai medence idejétől fogva élesen elkülönült kétféle márná között.

Olvasóinkat kérjük is ezért, hogy a hátúszóban ú. n. *bognártüskével* nem bíró, és legfeljebb kb. 20 cm hosszúra növő márnákat a halélettani állomásra alkalmadtán a fogás helyének és idejének közlése mellett denaturált szeszben, vagy híg formolban konzerválva beküldeni szíveskedjenek.⁵

Gazdaságunkban cca 90.000 drb egyéves két-háromdekas

pontyvadék válik eladóvá,

azonnali vagy későbbi szállításra. Szíves érdeklődők forduljanak **Supper Ernő** intézőhöz Vecseny-pusztá, u. p. Veszprémvarsány.

Levél a Balatonról.

Igen tisztelt Szerkesztő Uram!

Készséges örömmel teszek eleget megtisztelő felkérésednek, hogy — kiegészítéséül mult évi összefoglaló ismertetésemnek — az idejégi halászatról is küldjek „Halászat“-unk olvasói számára egy kis beszámolót.

Az idejé tél már nem is úgy kezdődött, hogy jóféle, kiadós jégi halászatra nyujhatott volna reményt a „Magyar Tenger“ munkásainak. Rendkívül enyhe decemberünk volt, olyan melegátlaggal, amilyen állítólag 110 év óta nem volt. Emlékünkben vannak még az újságok baljóslatokkal kísért hírei, hogy sok helyen még a gyümölcsfa-rügyeket is kifakasztotta a tavaszi meleg. Január első hetében még mindenütt „hígvízen“ lehetett halászni s az egész Balatonon sehol semmi nyoma nem volt a jégnek. Újév napján 5° meleg mellett egész nap és egész éjjel esett. Már komolyan aggódni kezdtek szélteben az egész Balaton körül, hogy ebben a télben nemcsak jégi halászatra nem kerül a sor, de még a Balaton nyári élete szempontjából oly életbevágóan fontos jéggyűjtési munkálatok is aligha el nem maradnak.

Köztudomású, hogy a Balaton befagyását mindig erős és hosszantartó É-i és K-i szelek szokták megelőzni. Ezek szokták a lengyel-orosz hómezőkről az első havat és fagyot reánk zúdítani. Ezúttal ezek a hideg szelek is szokatlanul sokáig vártak magukra. Végre január 3-án hírt vettük, hogy Budapestre már havat szórt az északi szél, amely d. u. már egész erővel fújta a Balaton vizére

⁵ Szerző előadta a Kir. M. Természettudományi Társulat állattani szakosztályának f. é. február hó elsején tartott ülésén, hol *Soós Lajos dr* elnök hozzászólásában hangsúlyozta az ilyen, földrajzi elterjedést tekintve élesen elkülönült fajok apró különbségeinek is igen nagy fontosságát. A „Halászat“ 1912-i évfolyamában *Croaticus*: „A Petényi-márna és egyebek“ (221 oldal; augusztus 15-i szám) c. közleményében említi, hogy a zágrábi múzeumban van egy Petényi-márna, mely a Gačka folyóból való (állítólag Snap tanár gyűjteményéből) s így halunk az Adria tengerbe földalatti úton ömlő folyóban is otthonos lenne. E példány termőhelyére vonatkozólag azonban a kételyek teljesen jogosultaknak látszanak.

is a hideget és meghozta az első éjjeli fagyot is. Másnap reggel közel 3°-ot mértünk a fagypontra alatta, s délutáni balatonparti úton már 4—5 m széles jégcsikkal láttam a déli tópartot beszegve. 5-én, szombaton, itt volt nálunk is az első hó, amely hullott egész nap és egész éjjel. A siófoki halászok már csak a Siótorokban képződött jégvárta áttörésével tudtak kivonulni. A hígvízi halászat utolsó napjait járta. 6-án szélcsendes idővel a Sió egész a zsilipig befagyott és a déli Balatonpart véges-végig 50–100 m-es jégövet öltött magára. 7-én ÉK-i széllel erős (—8°) éjjeli fagy. Keszthely másnap már bejelenti — elsőnek, mint mindig — hogy mótoros hajói befagytak a kikötőbe. Fonyódon még kimentek a mótorosok, de dolguk végezetlen jöttek haza, Siófokon még dolgozhattak, de szemmel láthatólag utolsó erőlködésük volt ez a hígvízen.

Mint a múlt évben, most is ÉK-i széllel jött a fagy. Az utóbbi napok bőséges havazása már erősen lehűtötte a nagy tó vizét s ez is hozzájárult, hogy a jégkéreg képződése aránylag rendkívül gyorsan történt. Mivel pedig a hókásától sűrű vízben a szél már nem tudott hullámokat felkavarni, a Balaton egész felülete síma jégtükörrel vonódott be. Január 10-én már meg lehetett kezdeni a jégtermelést s a jégvermek megtöltését. Volt munkája rogyásig sok száz jégvágónak, jégtörőnek s a parti községek összes kispazda-fuvarosának. 12-én, 5—6 fokos hideggel már 4—5 cm-re vastagodott a Balaton jege. Ezen az éjszakán *hirtelen 15 fokos* arktikus fagy támadt, amelytől reggelre megkétszereződött a jégkéreg vastagsága. A másnapi vasárnapot (—12°) már a jégi szerszámok előkészítésére kellett felhasználni. Hétfőn bejártam a déli Balatonpartot, hogy a halászmesterekkel megmérjük a jég vastagságát. Sajnos, sok volt még a hó, amely tudvalevőleg hátráltatja a jég erősödését. A hótakarók alatt 6 cm, a hótól mentes részeken 10—12 cm-es jégvastagságot mértünk, úgy, hogy nyilvánvaló volt, hogy egy-két nap múlva megindulhat a jégi halászat.

Szerencsére másnap, 15-én egy rendkívül erős É-i szél letakarította a Balatonról a havat,¹ úgy hogy utána való napon Keszthelyen már egy hálóval kivonulhattak a jégre a halászok. Jan. 17-én már 12 háló, két nappal utóbb 14 háló dolgozott a Balatonnak időközben 15 cm vastagra hízott jégén.

Tizenhárom napon át, február 1-ig megszakítás nélkül lehetett folytatni a halászatot a szokatlanul símára fagyott óriási jégmezőn. Már jan. 25-től kezdve azonban meleg DNY-i szelek kezdték rongálni, puhítani a jeget, 28-án a szél északra fordult és 3 napon át folyton erősebben fújt, úgy hogy 30-án már hatalmas repedések támadtak a jégmezőn (pl. Bélételep és Badacsony között egy 10–15 m széles valóságos folyó kígyózott át a tavon), sokfelé mutatkoztak „hígvízes” tócsák, amelyek miatt a halászmestereknek gondot okozott a megfelelő kiterjedésű tanyák kijelölése. Febr. 1-én 5° meleggel eső szakadt reánk, amely annyira megrongálta a jeget, hogy a déli parti telepek halászaiknak be kellett takarítani a szerszámokat. Az északi oldalon, Alsóörsön, Tihanyban meg Keszthelyen is tudtak még dolgozni, de az eredmény bizony nem volt kielégítő.

Febr. 8—9-én újra erősebb fagyok jelentkeztek, amire 11-én megint annyira megjavult a jég, hogy megkezdhattuk idei második periódusát a jégi halászatnak. Ezúttal 10 napig tartott a munka, febr. 22-ig, de az eredmények mindvégig messze alatta maradtak a kívánalmaknak. Igazán számottevő, tömegesebb halzsákmány, főleg nemes halban, amilyen a jégi halászatoknál minden

¹ Ugyanez a viharos hófúvat volt az, amely hóval lepte be a közutakat s forgalmi akadályokat okozott az egész országban.

évben párszor előfordul, ezidén, sajnos, egyszersem adódott. Aránylag legjobban sikerült a halászat Szemesen, Siófokon, Fonyódon és Alsóörsön; az utóbbi telepen a jégviszonyok is kedvezőbbek voltak, minek folytán ott 26 napon át tudtak a jégen — majdnem megszakítás nélkül — dolgozni.

Február 22-én utolsónak a keszthelyi telep halászaik hagyták el a már erősen gyertyássá vált jeget. Ekkor már Siófok előtt hullámozott a Balaton és a tihanyi révből hajón lehetett Szántódra átkelni! A széljárás ekkor — mintegy kiengesztelésül a gyengén sikerült jégi halászatért — csodálatosan kedvezőre fordult a Balaton körül. Erős DNY-i szél támadt fel már csütörtök délután (21-én) és ez egyre erősödött három napon át, úgy hogy szombaton már 15°-os tavaszi meleggel *valóságos sirokkóvá melegeedett!*

Ez a délszaki lombárd virányokról felénk áradt jótékony szél szinte szemmel láthatólag falta, tördelte, porlasztotta a jeget s a megpuhult, kásás törmelékét a Balaton szigligeti, örvényesi, fűzfői öbleibe, a kenesei partok felé sodorta. Megtörtént az a — szinte példa nélkül álló — szerencsés fordulat, hogy *három nappal* az utolsó jégi halászat után, már febr. 25-én, a siófoki halászok kimerészkedhettek mótoros hálóikkal az északi, csopaki, alsóörsi vizekre! Ugyanekkor a keszthelyi öbölben még összefüggően terpeszkedett a 14—15 cm vastag, de újra havas-szivacsosra puhult jégmező!

Szemesi és fonyódi halászaik csak két nappal utóbb tudtak a hígvízre kímenni, a keszthelyiek pedig talán csak 5—6 nap múlva szabadulnak ki a jég ölelő karjaiból, — hacsak egy jótékony szél ott is csodát nem csinál. De így is óriási előny az egész Balatonvidékre, hogy a rettegett jégzajlás ez idén mindössze néhány napig kárhóztatta kenyértelenségre a Balaton halászaikat és halárusait. Március elején már az egész Balatont újra keresztül-kasul szelhetik a fürge mótorosok s a karcsú halászgözsök, amelyeknek messze hangzó, bűgő kürtjele oly régen várt, kedves híradás a parti községeknek a vizükön folytatott halászatról s egyben megnyugtató biztatás az iránt, hogy a közelgő nagybőjtre — ha Szent Péter is úgy akarja — minden halszükséglet kielégítéséről gondoskodva lesz.

Siófok, 1935 febr. 27.

Dr Lukács Károly.

A fenékhorgászashoz.

— Levél a szerkesztőhöz —

Szerkesztő úr egy dunai fenékszinórozáson résztvevén, azt tapasztalta, hogy a kecségék mindegyike, még a méreten aluli is a farkával fogódott meg. Én is fogtam kecségét, igaz, hogy nemsokat, úgy gilisztával, mint sajttal, vagy túróval, de egyetsem a farkánál, de azért tudomásom van róla, hogy a kecsége nagyon sok esetben a farkánál fogva akad a horogra. Mi ennek az oka? Bizonyára az, hogy ott ahol a fenékszinór fekszik, a folyóvíz medre, illetve feneke nem eléggé síma, homokos, kavicsos (sódoros), hanem köves, hepe-hupás, gödrös és a kövek közé, vagy a gödrökbe, az ott összegyűlemlt falevelek, vagy hordalék alá kerül a horog a csalétekkel és a kecsége a kiálló nyúlványa miatt nem férhetvén hozzá a táplálékhoz, farkának csapásaival igyekszik azt magának hozzáférhetővé tenni és ezáltal kerül a farkával megakadva horogra.

Ugyanígy lehet ez más halaknál is. Mert van olyan eset, hogy a hal jól van lakva és csak játszik az enivalóval, mint a jóllakott macska az egérrel, vagy pedig több hal találkozik össze a csalétek körül és mindegyik meg akarván szerezni magának a falatot, az ide-oda való uszká-

lásuk, az élelem után való tülekedésük következtében akad bele a horog nem a szájukba, hanem testük valamely más részébe. De az így fogott halak az egész szezonban horoggal fogott halaknak csak igen kis százalékát teszik.

Ez alkalommal pedig egy pár példát fogok itt felsorolni, hogy a halak nemcsak horgoktól, hanem más halászati eszköztől, a vízben levő különféle éles, vagy hegyes tárgyaktól és géperőre berendezett vízi járművektől is szenvedhetnek sérüléseket, sokszor nagyon is súlyos sérüléseket. Például a laptoló vagy kerítőháló kiszédésénél számtalan esetben megtörténik az, hogy a hal az egymásra rakódott léhesben 3—4 szemem keresztül benyaklik és a kivételnél a fél kopolyú, vagy pedig az egész halfej is leszakad és a legnagyobb baj pedig az, hogy az így megcsonkított halat vagy nehezebben, vagy egyáltalán nem lehet értékesíteni. És hogy ilyen esetek előfordulnak, ez még sem teszi indokoltá a laptolóval, vagy kerítőhálójával való halászat eltiltását.

Most két esetet ismertetek itt annak illusztrálására, hogy hogyan sebesülhet meg a hal menekülés közben. Mind a kettőt kerítőhálójával való halászat alkalmával figyeltem meg. A hálómesternek, egy régi és nagyon jó hírű halász volt az illető, az volt a szokása, hogy a tanyákba fészkeket (zöld fűzágakból és vesszőkből összekötözött, reáerősített kövel ellátott rőzse) sülyesztett le és midőn a tanya meg volt már vetve és a két apatyú már a parton volt, a fészkeket felszedte, nehogy azok a hálóba belekeveredjenek. Egy alkalommal az egyik fészket jelzőzsinórja a beeresztéskor elszakadt és a fészket csak a hálójával lehetett kivenni. Ekkor a rőzsébe két ponty volt belebújva. Az egyik egy 1½ kilós olyan erősen volt a rőzse ágai közé beékelve, hogy csak úgy tudtuk kivenni, — hogy meg ne sértsük, — hogy a rőzse drójtjait szétvagdostuk és az így kiszabadított ponty mégis meg volt sérülve: egy pár pikkelye hiányzott és egy kissé vértett is. A másik esetben egy csukott, összehorpadt, több kisebb és egy nagyobb beszakítás által keletkezett lyukas bádogedényt fogtunk ki melyben egyszerre csak egy nagyobb hal vergődni kezdett. Miután az edényt fogóval szétszedtük, egy majdnem 2 kilós pontyot találtunk benne, melynek a teste az egyik oldalán fel volt hasítva és meglehetősen vértett. Ez pedig úgy lehetett, hogy a ponty menekülni akarván, belebújt a bádogedénybe a nyíláson át és a beszakítás folytán keletkezett éles, hegyes bádog megsértette a menekülni akaró halat.

Hát a víz fenekén levő üvegcserepek, drótvégek és eszkábák, bádoglemezek, szardiniás és konzervdobozok elálló élei nem sérthetik meg a halakat? Hányszor fordul elő az az eset, hogy hálójával, vagy horoggal fogott hal meg van sérülve és pontosan megállapítható az, hogy a sérülést nem horog okozta.

Végül még azt, hogy hányszor történik meg, hogy a hajó keréklapátja, vagy a csavargőzös, vagy a motorcsónak csavarja megsebesíti vagy agyon is veri a halat. Íme itt egy példa. Néhány évvel ezelőtt a dunakeszi határban fenékzsinóroztam másodmagammal, amikor is a parton csónakunkat felfelé húztuk. Történetesen nyugati szél fújt akkor, a víz szélén egy kilón felüli pontyot találtunk, melynek a feje hiányzott, és látni lehetett, hogy a fej valami tompa tárgyal le van ütve és a testben mely más-különbben teljesen ép volt, még egy kevés életet is lehetett észlelni.

És a rablóhalak: csuka, süllő nem szoktak a halakon sérüléseket okozni? Az itt közölt néhány példa bizonyítja, hogy a halak sérülései nemcsak horgoktól, hanem nagyon sok esetben más behatásoktól is keletkezhetnek.

Bernáth István.

TÁRUSLATOK — EGYESÜLETEK.

A Győrvidéki Halászati Társulat f. évi február hó 9-én tartotta meg évi rendes közgyűlését dr Korn János elnökletével. Dr Veöreös György társulati igazgató előterjesztette a múlt évi működésről szóló jelentést úgyszintén a múlt évi elszámolást, amely szerint a bevétel 5845 P. volt, ezzel szemben a kiadás a következő: 1. adminisztrációra 540 P. 2. bérreszesedés szétosztott a tagok között 4792 P. a folyó évre áthozott pénz maradvány 513 P.

A társulati vízterületen a f. év őszén a bérletek ideje le fog járni, azért a nyár folyamán új árlejtés megtartása válik szükségessé.

A Velencei-tavi Halászati Társulat február 20-án tartotta évi közgyűlését Mészáros István kanonok elnökletével. Meszlényi Pál igazgató évi jelentésében ismertette a múlt évi működést. Neveztes esemény volt a társulat történetében, hogy a múlt év őszén Schvarcz Izidor a ki 23 éven át volt halászbérlő, elhalt.

Az újabb árlejtés során a Velencei tó halászatát Mayer Kálmán és Tóth Kamán vették ki 10 évre. Az új bérlők a tónak halasítását intenzív mérvben kívánják folytatni, s ennek érdekében már ez első év tavaszán 100 mázsa nemespontyivadékot és 20 fészket szállítkrát szándékoznak kihelyezni. A társulat évi adminisztrációs kiadása mintegy 120 pengőt tesz ki.

A Soroksári Dunaág Halászati Társulat március 2-án tartotta évi rendes közgyűlését. Ez alkalommal a társulat elnökéül Lampl Hugó minisztr. o. tanácsost választották meg. Heincz Pál igazgató ismertette a társulat múlt évi működését és előterjesztette az elszámolást is amely szerint 24.219 P. bevétellel szemben 23.668 P. kiadás és 551 P. pénzmaradvány mutatkozott. A közgyűlés elhatározta, hogy a szigetbecsei holt ágban ivadék nevelő telepet létesít, a társulati vízterületnek újabb hat évre leendő bérbeadására nézve pedig augusztus hó folyamán zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetett meg.

A Kettőskörösi Halászati Társulat f. évi január hó 21-én tartotta Békésen évi rendes közgyűlését, melyen Takátsy Sándor alelnök-igazgató elnökölt.

Az igazgatói jelentés meghallgatása után a közgyűlés 10 % haszonbér elengedést adott 1935. évre a társulat összes haszonbérlelőinek, elfogadta illetőleg jóváhagyta a társulat 1934. évi zár számadását 8.737-53 P. bevétel és 4.283-32 P. kiadással, a befolyt haszonbérek 50 %-át a halászati jogtulajdonosok között haszonbérreszesedésként rendelte kiosztani (kat. holdanként 3-1 P-t) és az 1935. évi költségvetést 9025 25 P. bevétellel és ugyanannyi kiadással irányozta elő. Megválasztotta ezután a közgyűlés 1935. évre az új számvizsgáló bizottságot és végül elfogadván dr Sebők Elek érdemdús elnökének az elnöki tisztségről való lemondását, új elnökéül dr Dachler Mátyás ügyvédet, dr Sebők Elek ügyvéd-társát választotta meg.

H.

Amerikai feketesüger (pisztrángsüger) ivadék

Kapható: gróf Esterházy Ferenc halászatában, Tata.

ÚJDONSÁGOK — VEGYESEK.

A Budapesti városi vámok kivetésének mérséklése ügyében az egyesület a következő beadványt intézte a székesfőváros polgármesteréhez:

Alulírott Országos Halászati Egyesület azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Méltóságodhoz, méltóztatásuk elrendelni addig is, amíg a budapesti városi vámok jegyzéke a kor követelményeinek megfelelően módosítatik, hogy a budapesti pályaudvarokra halszállító vasúti kocsiban beérkező élőhal szállítmányok után a városi vám az eddigi gyakorlat szerint a 173.903/1923-VI. tan. üo. szám alatt kiadott rendeletben előírt átlagsúlyok után szedessék be.

A tényállást, valamint az okokat, amelyek tiszteletteljes kérésünk előterjesztésére indítanak bennünket, bátrak vagyunk az alábbiakban Méltóságod előtt ismeretessé tenni.

A budapesti pályaudvarokra halszállító vasúti kocsikban érkező élőhalszállítmányokat a székesfőváros kétféle közszolgáltatással terheli:

- 1 fővárosi fogyasztási adóval és
- 2 városi vámmal.

Az elsőt saját közegei, a másodikat az államvasutak útján hajtja be a szállítmányok címzetteitől. A fogyasztási adó nagyságát és behajtásának módját a 173.903/1923-VI. szám alatt kiadott rendelet írja elő. Ennek a rendelkezésnek az a lényege, hogy tekintet nélkül a halszállító vasúti kocsikba bera ott élőhalak tényleges súlyára, a fogyasztási adó a lerovás hónapjára megállapított átlagsúly után rovandó le. A városi vám beszédésénél az államvasutak közegei ugyanezt az eljárást követték, vagyis a fizetendő vám összegét a fogyasztási adónál érvényes átlagsúly alapján számították ki.

Az államvasutak közegeinek ez az eljárása azon a logikus eljáráson alapult, hogy ugyanazon hatóság ugyanazon árucikk után

csak egyféle súlyalapot vehet figyelembe s ha a fővárosi fogyasztási adónál a halszállítmány súlya 1.500, 3.000 vagy 4.500 kg-ban van megállapítva, ugyanakkor nem lehet a városi vámot 10.000 kg után számítani. Az érdekeltek ezt a vámlerovási módot annál is inkább természetesen találták, mivel kérésük, melynek eredménye a 173.903/1923-VI. tanácsi rendelet kiadása volt, nemcsak a fogyasztási adó, hanem általában a fővárosi, súlyalapon számítható, közterheinek rögzítésére irányult. Különböző is elképzelhetetlen, hogy a hivatkozott rendelet alkotóinak, tehát magának az ügyosztálynak is, ne ugyanez lett volna az intenciója. Hiszen a cél közös volt: az élőhalat hosszú szállítás után mérlegelni veszélyes, tehát egy méltányos átlagsúly állapítandó meg mely az amugy is túl magas mértékben megállapított közterhek fizetésének alapjául szolgálhat.

Sem a rendelet megalkotói, sem a vasút közgei, legkevésbé maguk az érdekeltek mégcsak nem is gondolhattak arra, hogy valamikor is felmerülhessen egy olyan méltánytalan fináncötlet, mely a halak életbentartásához feltétlenül szükséges közönséges vizet a tejfelre, kávéra, a vajra, baromfira stb.-re érvényes vámtelherrel sújtani kívánjon. S mert logikusan, jogosan s igazságosan másképp eljárni nem lehet, a vasút közgei, Budapest összes pályaudvarain, egyöntetűen és egyformán magyarázták az adózatás fogalmát és célját s így is jártak el.

Ezt az eljárási módot helytelenítették azok az egyidejűleg kibocsátott utánfizetési felszólítások, amelyeket 1934. évi július hó első napjaiban juttatott el az államvasntak igazgatósága — tanácsi ügyosztályi rendelkezés alapján — a halszállítmányok címzetteihez.

Az utánfizetési felszólítások adatai szerint a városi vámtelher összegének kiszámítási alapja nem a fővárosi fogyasztási adó kiadásának alapjául szolgáló átlagsúly, hanem a halszállító vagonok vasúti fuvardíjának megállapításánál irányadó díjköteles súly, ami ugyancsak átlagsúly, még pedig a vasúti kocsisúlyának kétharmadrésze.

A székesfőváros fenti álláspontja a gyakorlatban azt jelenti, hogy a 15 tonna raksúlyú halszállító kocsikban Budapestre beérkező élőhalszállítmányok, melyek eddig

január, február és december hónapokban	4.500 kg
március, október és november	3.000 kg
április, május, június, július, augusztus és szeptember hónapokban	1.500 kg

átlagsúly után fizették a városi vámot, mind a multra, mind pedig a jövőre érvényes hatállyal 10.000 kg átlagsúly alapján terhelendők meg ugyanezen a címen.

Ez az átlagsúly különbözet, pénzügyi szempontból tekintve, azt vonja maga után, hogy szállítmányonként

január, február és december hónapokban	P 14 85
március, október és november	18.90
április, május, június július, augusztus és szeptember hónapokban	22.95

pengővel több városi vámot kell a címzetteknek visszamenőleg is leróniok.

Tekintettel arra, hogy Budapestre évenként több száz vagon élő hal érkezik és a fennálló törvényes rendelkezések értelmében a városi vámtelher fizetésével kapcsolatban különbözőzetek visszamenőleg is érvényesíthetők, érthető, hogy a nagy tömegben kibocsátott utánfizetési felszólítások az érdekeltek körében nyugtalanságot, sőt megdöbbenést keltettek. Érdekeltek a multra vonatkozóan elsősorban a fővárosi halmagykereskedői, másodsorban pedig azok a tőzgasdaságok, amelyek bizományi értékesítésre küldték fel haltermésüket; a jövőre vonatkozóan pedig érdekeltek a termelőknél és kereskedőknél kívül a fogyasztóközösség is, mert ez az új rendelkezés újabb közterhet, tehát újabb áremelkedést jelent.

Alulírott Országos Halászati Egyesület, minthogy a magyar haltenyésztés és halkereskedelem gazdasági érdekeinek képviselőjét is elsőrangú feladatunknak tekintjük, az alábbiakban igyekszünk méltóságod előtt megvilágítani, hogy miért tartjuk

1. az új átlagsúly megállapítást és
2. az utánfizetési felszólítások kibocsátását sérelmesnek és
3. a magyar haltenyésztés és halkereskedelem helyzetét olyannak, amelyet újabb közterheléssel sújtani veszélyes.

Ad. 1. „A Budapesti városi vámtelher jogveze“ a halat, tekintet nélkül arra, hogy az nemes fajtájú-e vagy tömegfogyasztási cikk, tekintet nélkül arra, hogy annak mi az értéke, egyaránt a 10-es tételszám alá foglalja. Vámtelher 100 kg-ként 27 fillér. Ugyanehhez a tételszámhoz tartozik többek között a tej, tejfel, baromfi, kávé, vaj, sonka, sajt, bor, stb. Ezzel szemben a friss hús, a leölt állatok már a 9/c. tételszám után fizetik a fogyasztási adót, még pedig 100 kg-ként 21 fillért.

Ha figyelembe vesszük az alább, ad. 3. fejezetben feltüntetett és az élőponty árakat közlő összeállítást, nyilvánvalóvá válik, hogy a Budapestre érkező, de 99 %-ban pontyból álló élőhalszállítmányok aránytalanul nagyobb vámot viselnek, mint a baromfi és a friss hús. A pontyot terhelő vámtelher már akkor is nagyobb, ha a fenti árucikkek nettósúly értékét vesszük az össze-

hasonlítás alapjául, mert ma már közismert, hogy „olcsóbb a ponty mint a hús“. Azonban a közteherviselés aránytalansága fokozott mértékben válik szembevetendővé, ha a fenti árucikkek bruttósúlyát tesszük meg összehasonlításunk alapjául. Egyetlenegy szállításra kerülő árucikkek sincs olyan nagy taraja, mint az élő halnak. Az egyes évszakok, az időjárás, a hal minősége és nagysága, a szállítás mikéntje és időtartama szerint csak a „csomagolási“ súly egyik része, maga a víz, a nettó halsúly háromszorosától a tízszereséig terjed. A fára másik része a szállító edény: kád, hordó, stb., további teherként nehezedik az élőhalra a bruttósúly alapján való megvámolásnál.

Különböző is a bruttósúly után való elvámolás teljesen önkényes, mert a városi vámtelher jogveze a vámtelher alapjául nem a bruttósúlyt, hanem csak a taxatív felsorolt árucikkek súlyát írja elő. Évtizedekkel ezelőtt, amikor a városi vámtelher jogveze készült, egyetlenegy élőhal szállító különleges vasúti kocsi se volt még Magyarországon. A jegyzék összeállítói tehát nem is gondolhattak arra, hogy amikor a „halak“-at tarifálták, akkor tulajdonképpen egy esetenként tízszeres vámot vetettek ki. Nem láthattak előre évtizedekre, nem gondolhattak arra, hogy ha már a „súly“ helyett a „bruttósúly“ is volt számításuk alapja, hogy valamikor több száz vagon olcsó, tömegélelmezési célokat szolgáló élőhalszállítmány fog évente Budapest pályaudvaraira befutni. Hogy ez tényleg így volt, legjobban igazolja maga a vámtelher jogveze, amely seholy sem említ élő halat, hanem csak friss besózott és szárított halról beszél.

Minthogy a szállítás alatt levő élő hal nettó súlya csak egy töredéke a bruttó súlynak, ésszerűen és igazságosan csak a szállítmány értéke, vagy egy méltányosan megállapított átlagsúly alapján tarifálható. Ez a elgondolás vezet a különböző államvasutakat, amikor egyrészt mérsékelt díjtételeket állapítanak meg, s azokat is csak bruttósúly egy bizonyos hányada után számítják. Ez az elgondolás készítette a székesfőváros illetékes szerveit is arra, hogy a fogyasztási adó megállapításánál egy méltányos átlagsúlyt írjanak elő számításuk alapul.

A fentiek alapján az élő halak városi vámtelherénél két súlyos méltánytalanság áll fenn, még pedig egyrészt a vámtelher nagysága, másrészt pedig a tényleges halsúly többszöröséért való vámtelher. A gyakorlatban a mai helyzet azt jelenti, hogy amikor értékével amugy is arányban nem álló magas vámtelher fizet az élő hal, ugyanakkor a súlyának esetleg tízszeresét is kitevő vízért még külön tízszer ugyanannyi vámtelher kell lerónia, mintha ez a hatalmas vízmennyiség tej, tejfel, kávé, vaj vagy bor volna! Oly kiálto aránytalanság ez, hogy még a legelfogultabb álláspontnak is, ilyen tényekkel szemben, feltétlenül meg kell változnia. Nem lehet ésszerűen és igazságosan arra hivatkozni, hogy más árucikk is a bruttósúly után fizeti a vámtelher. Nem lehet arra hivatkozni, hogy a vámtelher jogveze elavult, a változó viszonyoknak nem felel meg, de azért is mindaddig betű szerint él és érvényesül, amíg esetleg évek múlva korszerűen meg nem újítatik. Nem lehet betű szerint érvényben tartani egy abszolút logikátlan valamit, mert ha erre az álláspontra helyezkednénk, akkor a következő ad absurdum eredményre jutnánk:

1. Az élő hal után városi vámtelher a 10-es tétel alapján fizetni nem lehet, mert élőhal a vámtelher jogveze nem szerepel. Van ott friss hal, besózott és szárított hal, de élőhal nincs. Az élőhal nem friss hal, mert a friss hal az nem élő, hanem jegelt áru.

2. A halszállító kocsiban levő víz után a 10-es tétel alapján már csak azért sem lehet városi vámtelher fizetni, mert a víz a vámtelher jogveze nem szerepel.

3. Ha ez a fenti két állítás helyes, akkor mind a víz, mind pedig az élőhal után a 12-es tételszámú 100 kg-kénti 48 filléres vámtelher alkalmazandó, mivel „mindama tárgyak, melyek ebben a jegyzékben nincsenek,“ ide sorolandók. Ebben az esetben a közönséges ivóvíz már nem a tejfel, a vaj, a kávé és a bor vámtelherével sújtandó, hanem az alkohol, stb. vámtelherével, vagyis 5.000 kg közönséges kútvíz után ugyanannyi vámtelher kell fizetni, mint 5.000 kg alkohol után!

Ha tekintetbe vesszük, hogy a hizott sertés után darabonként 23 fillér a városi vámtelher, vagyis 160 kg alapulvétele esetén 100 kg-ként 15 fillér, akkor arra az eredményre jutunk, hogy az élőponty, csak egy minimális háromszoros társúlyt véve is alapul, a 10-es tételszám esetén 100 kg-ként 108 fillért, a 12-es tételszám alapján pedig 176 fillért fizet. Ugyanilyen, sőt még lényegesen nagyobb aránytalanság mutatkozik a többi (friss hús, sonka, stb.) árucikkkel való összehasonlítás esetén.

Méltánytalan, az arányos közteherviselés elvébe ütköző volna tehát az, hogy a hal értékéhez viszonyítva magasabb városi vámtelher fizessen és azt is tényleges súlyának többszöröséért s ígyhatványozott mértékben viseljen egy közterhet a többi árucikkkel szemben.

Ad. 2. Ha a fent előadottak szerint méltánytalan a valóságos értékénél amugy is magasabbra tarifált városi vámtelher a nettósúly többszörösé alapján való kivétele a jövőre vonatkozóan, akkor fokozottabb mértékben méltánytalan annak visszamenő-

hatállyal való rideg alkalmazása. Ma a termelő, a kereskedő filléreket is figyelembevévő kalkulációval dolgozik. Közismert, hogy mind a haltermelők, mind pedig a halnagykereskedők már évek óta súlyos válsággal küzdenek. Termelési, értékesítési működésüket az év végén deficittel, újabb adósságokkal fejezik be. Ilyen viszonyok között egy előre nem látott, a multba erősen visszanyúló, váratlan és súlyos vámköveteléssel való fellépés, érthető módon megdöbbenést váltott ki az érdekeltek körében. Ennek a követelésnek annál kevésbbé tud eleget tenni a halkereskedelem, mivel sem megbízójára a haltermelőkre, sem pedig a fogyasztókra ezt az újabb közterhet utólag áthárítani nem tudja. Tartalékkal pedig már évek óta nem rendelkezik senki.

Ad 3. A magyar haltermelés és halkereskedelem évek óta tartó, egyre súlyosabb válságát minden okfejtésnél jobban kifejezi az alábbi összeállítás, melynek adatait hivatalos lapunkból a „Halászat”-ból vettük.

Ezek szerint:

Év	havi	230 fillér
1927 február	havában	230 fillér
19-8	”	230 ”
1929	”	260 ”
1930	”	230 ”
1931	”	200 ”
1932	”	155 ”
1933	”	110 ”
1934 január	”	100 ”
1934 február	”	100 ”
1934 március	”	100 ”
1934 április	”	95 ”
1934 november	”	95 ”

volt 1 kg elsőrendű élőponty budapesti kiskereskedői ára.

Ezt az áralakulást méltán mondhatjuk katasztrófálisnak.

Ahogy most összeállítottuk s idetártuk a pontyárak történetét, ugyanígy összeállítható s idetárható a közterhek alakulása is. Ez a kép ép oly szomorú, mert kevés kivétellel általában csökkenő mértékű igazolná annak a súlyos tehernek, mely a magyar élőhal értékesítésére ránehezedik. A 90 filleres élőpontyot ép úgy 6-8 fillér fővárosi fogyasztási adó terheli, mint terhelte 1929-ben, amikor 260 fillér volt az ára. A szállítási költségek, a vasúti fuvardíj, az üzemanyag, benzin, oxigén, a vagonfenntartás, a megyei és városi kövezetvám, a fogyasztási adó, stb. fokozott mértékben követeli a maga részét ebből a 90 fillérből, amelyből a szállítási és tárolási rizikó, a kereskedő eladási költségei, a forgalmi adó, stb. levonása után olyan töredék marad a termelő részére, hogy az önköltségi áron alul értékesítve termékét évről-évre jobban eladósodott. Ma már ezt sem teheti.

S ugyanez a sorsa a halnagykereskedelemnek is, mely kiskereskedőinek tonkremenetelével künnlevőségét behajtani nem tudja.

Amikor ilyen súlyos, katasztrófális helyzetben vergődik az egykor virágzó, világhírűvé fejlődött magyar haltenyésztés és társa a magyar halkereskedelem, mely páratlan vagonparkjával egész Londonig, Hamburgig, Königsbergig, az Északi és Keleti tenger partjáiig s Olaszország belsejéig szállította és értékesítette — egykor — a magyar élőpontyot, akkor egy újabb terhet — egy mindenképpen méltánytalan terhet rakni a vállaira, veszélyes.

Méltóságos Polgármester úr!

Az elmondottak szerint nem a jelenlegi terhek status quojára, hanem az immár elviselhetetlen terhek könnyítésére van sürgősen szükségünk. És semmi sem jellemzi jobban a mai súlyos katasztrófális helyzetet, mint az, hogy az elviselhetetlen terhek status quojának fenntartásáért kell küzdenünk, a helyett, hogy segítő kezét kaphatnánk, kérhetnénk, mely a magyar haltenyésztést egy jobb jövő reményében a pusztulástól megmentené.

Ismételten kérjük ezért Méltóságodat, hogy méltánylandó, igazságos kérésünket jóindulatúan teljesíteni méltóztassék.

Budapest, 1935. évi február hó 21-én.

Kiváló tisztelettel
Tomcsányi V. Pál
elnök.

Reméljük, hogy a beadványnak fogantatja lesz, s a városi vámköszabályozásánál az egyesület álláspontját az intéző körök méltányolni fogják.

F.
Halászati előadások. F. évi március hó 21-én közvetlenül Egyesületünk közgyűlésének berekesztése után, ugyanott az Országos Halászati Egyesület rendezésében két halászati előadás lesz:

1. Unger Emil dr.: Hogyan válogassuk ki a tenyészpontyokat?

2. Vasvári Miklós dr.: Hazai gémfajaink halgazdasági jelentősége.

Mindkét előadás bemutatásokkal.

Vendégeket is szívesen látunk.

Nemzetközi értekezlet Pozsonyban. Az elmúlt év nyarán Budapesten tartott nemzetközi mezőgazdasági kongresszus halászati csoportjának tárgyalásai során felmerült az a gondolat, hogy a pontyfogyasztás előmozdítása céljából a nem hivatalos ténye-

zőket, az egyes országok halászati egyesületeit össze kellene időnkint hívni fesztelen, minden kötelezettség nélküli megbeszélésre. Az ilyen barátságos összejöveteleken meg lehetne tárgyalni a belső-fogyasztás emelésére végrehajtott intézkedéseket, tájékozódást lehetne szerezni az egyes országok pontytermelésének mennyiségéről, s ennek alapján gondoskodni lehetne az egyes évek változó termésmennyiségéhez képest az értekesítés kérdéseinek tisztázásáról.

Ebben az irányban az első lépést a csehszlovák halászati egyesület tette meg, amennyiben ez év február 18-ra Pozsonyba értekezletet hívott össze, amelyen a magyar halászati egyesület megbízásából Zimmer Ferenc és Fischer Frigyes jelentek meg. Az összehívó Csehszlovákiát Susta Vaclav igazgató és dr. Dvorák, Németországot dr. Röhler és dr. Fritsche, Ausztriát dr. Cerny képviselték. Jugszlavia meghívottai kimentették magukat, Lengyelország meghívottaitól részvételük tekintetében értesítés nem érkezett.

V. Su-ta nyitotta meg az értekezletet a mezőgazdasági múzeum nagytermében, d. e. 10 órakor, s a megjelentek üdvözlése után annak az óhajának adott kifejezést, hogy az ért kezlet tanácskozásai eredményesek legyenek. A legfőbb tárgyalás a ponty-értékesítést és ezzel kapcsolatban a propaganda részletes megbeszélését jelölte meg. Rámutatott arra, hogy az együttműködést az egyes nemzetek közt erősebbé kellene tenni és egységesen kellene eljárni a tógazdasági termelés kérdései és főleg a pontyfogyasztás tekintetében. Példának Csehországot állítja oda, amely a háború előtti időben mintegy 30.000 q pontyot termelt, amelynek átlag 1/3-át Ausztria, 1/3-át Németország fogyasztotta el s csak 1/3-a került a hazai piacon eladásra. Ezzel szemben, minthogy az osztrák és német halpiacon Magyarország és Jugszlavia versenye 1920 óta igen érezhető lett, Csehország a belső fogyasztás fokozását tűzte ki célul s 1927-ben elérte, hogy egész termését az ország fogyasztja el. S mindezt minden állami támogatás nélkül, a termelő és kereskedő áldozatkészségéből összeadott penzből érték el. Minden eladott q élőponty után a termelő 4, a kereskedő 3-5 cseh k-át fizetett az egyesület pénztárába, s ezzel tudták a propagandát oly intenzívvé tenni, hogy 1927 óta saját termését az ország fogyasztja el. Első feladat volt a természetstatisztikának megszervezése. Minden tógazdaság a termelés és értékesítés minden részletét felőlelő kérdéseket tartalmazó ívet kap, amelyet lelkiismeretesen kitöltve beküld az egyesület vezetőségének. Ebből megállapíthatólag Csehszlovákia pontytermő területe kerekén 44.000 ha, melynek termése ha-ként 70 kg körül, az összes termés mintegy 30.000 q körül ingadozik. Előző évben 34.000 q volt. Minthogy a lakosság száma 15 millió, a pontyfogyasztás 0.23 kg fejenként. Ha ezt a tengeri halnak Csehországban elért átlagos 1.17 kg-jával fejenként összehasonlítjuk, azonnal látjuk, hogy a pontytermelés és fogyasztás terén minő nagy lehetőségek vannak még.

A propaganda eszközeit nem sorolja fel, mert ezt már előző körlevelükben tudatta az egyes országokkal, csupán azt említi meg, hogy a propagandára a legutolsó 1933/34. évben 139.350 cs. k-át áldoztak.

Németország kiküldöttei ugyanígy beszámoltak a német édesvízi halászat területéről, amely 60.000 ha tógazdaságból és mintegy 1.000.000 ha nyílt vízből áll. 1933-ban a pontytermés mintegy 75.000 q volt, az édesvízi haltermés pedig 1.250.000 q körül ingadozott. A tengeröblök (Haffok) rendkívül nagymennyiségű halat adnak. Az édesvízi halfogyasztás fejenként 0.98 kg, a tengeri és édesvízi együttvéve 2.1 kg fejenként. Németországba az élőpontybevitel 1929-ben volt a legnagyobb, amelyet mintegy 10.000 q-ra leszorítottak, Németország is nagy erőfeszítéseket tesz a saját termelésének fokozására s ezzel kapcsolatban a halfogyasztásnak emelésére. A propagandát igazi német rendszerességgel szervezték meg, amelynek főbb részletei a következők voltak: Plakátok, kirakatokba ragasztható képek, képes levelezőlapok, röpiratok a halak elkészítéséről, azok szerepéről a diétás konyhában, újságcikkek, főzőtanfolyamok, melyeket a háziasszonyok egyesületeivel az ország minden részében rendeztek, halreceptek, filmek a halászat összes ágairól, előadások a legkülönbözőbb női egyesületekben, részvétel a kiállításokon akváriumokkal és halászati eszközökkel, vendéglőkben akváriumokat állítottak fel, Berlinben óriási pontyal tartottak felvonulást, tréfas horgászásokat rendeztek, az egész országot bejárta egy komplett konyhával berendezett autóbusz, amely a legkisebb faluban is bemutatta a halak elkészítését stb. stb.

Természetesen ilyen intenzív és nagyarányú propagandához anyagi eszközök is kellenek, amelyet az állam nyújtott évenként kerekén 23.840 M összegben. A kiküldöttek bejelentése szerint ezt a nagyméretű propagandát ma már nem tudják folytatni, mert a megfelelő anyagi eszközöket az állam nem bocsátja rendelkezésre magánosoktól pedig beszerezni szinte lehetetlenség.

Ausztria édesvízi halat termő területe mintegy 4.000 ha. Évi pontyfogyasztása kerekén 12.000 q, amelyet főleg Magyarországból és Jugszlaviából szerez be. Nagy szerepet játszik az ország hegyes vidékeire való tekintettel a pisztrángtenyésztés és a sporthorgászat.

Magyarország kiküldöttei szintén ismertették nagy vonásokban a pontytermelést s az annak elhelyezésére kifejtett propagandát, amelyhez az anyagi eszközöket a termelők és kereskedők nagy áldozatkészséggel teremtették elő. Zimmer Ferenc írásban is tett előterjesztést, mely a halászat különböző kérdéseinek egyöntetű elintézésére vonatkozik, s amelyet az értekezlet szívesen fogadott.

Az értekezlet beható megbeszélés után egyhangúan megállapította, hogy az ily fesztelen eszmecserék a halászati kérdések előmozdítására feltétlenül alkalmasak s hogy a következő ülést ez év szeptember hó közepén, az új termésértékesítés előtt közvetlenül, Bécsben fogja tartani és az érdekelt országokat kérni fogja, hogy kiküldötteik közé egy-egy kereskedőt is iktassanak be, hogy a halászat minden ága képviselőt kapjon az értekezleteken.

A haltermelés és értékesítés nemzetközi együttműködésének első lépései, annak barátságos, megértő hangú megbeszélései reményt nyújtanak arra, hogy ezek az értekezletek mind több országot fognak bekapcsolni a közös munkába és eredményesen fogják kiegyenlíteni a különböző érdekeket. F.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint február hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	nagy	0:90—1:10 P
	közép	0:90—1:10 "
	kicsi	0:90—1:10 "
Édesvízi jegeltponty		0:70—0:90 "
		4:00— — "
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	2:80— — "
	II. "	2:20— — "
	III. és IV. "	3:50—5:00 "
	I. oszt.	2:60—3:20 "
Dunai süllő	II. "	2:40— — "
	III. "	2:20—2:40 "
	IV. "	2:80— — "
	2—4 kg-ig	2:00—2:60 "
Harcsa (élő)	1—2 kg-ig	2:00— — "
	1 kg-on alul	1:80— — "
	nagy, vágó	2:00—2:60 "
Harcsa (jegelt)	közép	1:80—2:60 "
	kicsi	1:00—1:80 "
		1:40— — "
Pisztrángsügér		0:85—1:00 "
Compó		0:90—1:20 "
Márna		3:20— — "
Kecsege	nagy	2:40—2:80 "
	közép	2:00—2:40 "
	kicsi	0:80—0:85 "
Kárász		0:50—0:80 "
Ön		0:40— — "
Balatoni keszeg		0:24—0:35 "
Féhrhal dunai		

Forgalom vontatott, irányzat lanya.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusítóhely:
IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.
Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.
TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.:
AUT. 856-36 AUT. 591-22. AUT. 687-16.
LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—21. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Órszuzta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyszentmiklós, Szabadbattyán, Tápíószecső, Tüsképusztáról és Varáslórol.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850-71
TELEFÓN:
ÜZLET: AUT. 855-84

Budapest, IX. ker.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Telefónszámok:

Központi vásárcsarnok: Aut. 854—48.

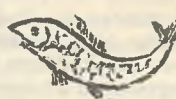
Fióközlet: V., József tér Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky u. 19. J. 335—39.

Budapest, Közp. Vásárcsarnok.

HALÁSZ-HÁLÓ

puha insleg és kötél, hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ADÁM MIKSA RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József hid és Erzsébethid között

Fióközlet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt